

HSO Stockholms stad

Handikappföreningarnas samarbetsorgan i Stockholms stad
– 31 föreningar i samverkan

2016-10-18

Stockholm Vatten
Registraturet
106 36 Stockholm

registraturet@stockholmvatten.se

Yttrande över remiss – förslag till ny avfallsplan för Stockholm 2017-2020, Dnr 15NM4

Handikappföreningarnas samarbetsorgan (HSO) i Stockholms stad är en paraplyorganisation för funktionshinderorganisationer verksamma inom staden. Vi verkar bl a för att stärka våra medlemsföreningars arbete för mänskliga rättigheter, full delaktighet och jämlikhet på alla områden i samhället. HSO representerar 31 föreningar med sammanlagt drygt 30 000 enskilda medlemmar inom ett brett spektrum av funktionsnedsättningar.

HSO har tagit del av denna remiss och vill anföra följande.

Miljön berör alla, nu och för framtiden. Det är av största vikt att staden på olika sätt bidrar till god miljö och hållbar utveckling. Dokumentet lyfter fram en rad angelägna frågeställningar och sakområden.

HSO efterfrågar ett funktionshinderperspektiv. I ärendet anføres att ”det ska vara lätt att göra rätt. Avfallslämning och källsortering ska vara tillgänglig för alla invånare oavsett särskilda behov”.

Rapporten går inte närmare in på vad dessa särskilda behov skulle innebära. HSO efterfrågar en djupare analys av hur stadens avfallshantering ska göras tillgänglig för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Det kan handla om synliga sådana, som nedsatt rörelseförmåga, nedsatt syn och liknande, men även för personer med exempelvis kognitiva svårigheter.

Stockholm är en storstad med blandad bebyggelse. Många hus är äldre. Inom respektive fastighet är det ägaren/hyresvärden som har ansvar för avfallshanteringen. I gamla hus kan det av praktiska skäl vara svårt att göra avfallskärl och liknande tillgängligt för alla. HSO anser att staden på olika sätt ska uppmana fastighetsägare att vidta så långt gående anpassningar som är rimligt. Det ligger i allas intresse att samtliga medborgare kan hantera avfall på ett

smidigt sätt, utifrån sina personliga förutsättningar. Det innebär att överbrygga fysiska hinder (exempelvis trösklar, dörröppningar och höjd på avfallskärl) men även sådant som tydlig information om hur sortering med mera skall gå till.

I många fastigheter fanns tidigare sopnedkast i trapphusen, vilka var förhållandevis tillgängliga för de flesta personer. Dessa är nu på många håll borttagna eller under avveckling.

I rapporten betonas att man vid all ny- och ombyggnation särskilt skall beakta avfallsfrågorna redan på planeringsstadiet. HSO har noterat flera konkreta exempel på att detta i dagsläget inte fungerar. I ett flertal nybyggda fastigheter är avfallshanteringen inte tillgänglig för personer med nedsatt rörelseförmåga. Det förekommer tunga ståldörrar utan automatisk öppningsmekanism, nivåskillnader, trösklar samt höga sopcontainers. Detta gör det i praktiken omöjligt för många att nyttja återvinningsrummen. Informationen om vilken typ av avfall som skall läggas i vilket kärl är otydlig eller otillräcklig. Detta försvårar för de boende i allmänhet, och i än högre grad för den som har någon form av kognitiv svårighet/funktionsnedsättning.

I Stockholm finns en rad olika upplåtelseformer för boende; ägande/egnahem, bostadsrätter, kooperativ, privata och kommunala hyresrätter m m. Många personer med behov av anpassat boende har sitt hem i fastigheter som ägs och förvaltas av kommunen och dess egna bostadsbolag, ”allmännyttan”. HSO anser att stadens egna bostadsbolag skall ta ett särskilt ansvar och föregå med gott exempel då det gäller att tillhandahålla avfallshantering som är tillgänglig för alla.

I vissa delar av staden, i synnerhet områden som präglas av äldre bebyggelse, finns utomhus placerade återvinningskärl. De är skrymmande och tar upp mark (t ex trottoarer eller gatututrymme) som försvårar framkomligheten, inte minst för personer med nedsatt rörelseförmåga. För den som har dålig syn kan de utgöra en direkt fara. Kärlen är ofta höga och det kan vara svårt eller helt omöjligt för en person i rullstol, som är fysiskt svag eller har andra rörelsesvårigheter att nå upp till öppningen.

Utomhuskärnen är misspyrdande och ohygieniska. Många utnyttjar dem som allmänna sopkärl istället för källsortering. HSO anser att det borde finnas ett bättre sätt att lösa avfallshanteringen i dessa områden, exempelvis genom att låta uppföra ”miljöstugor” med god tillgänglighet och flexibilitet. Dessa kan vara permanenta eller mer eller mindre tillfälliga.

På många håll i staden finns särskilda behållare för återvinning av textilier med mera. Många är uppsatta av olika biståndsorganisationer. Öppningen sitter högt och utgör en ”sluss” för att personer inte ska lockas att plocka upp saker ur behållarna istället för att skänka till rätt ändamål. Denna konstruktion är direkt olämplig för den som har nedsatt kraft och/eller rörelseförmåga. Det är angeläget att samtliga medborgare har praktiska möjligheter att lämna kläder, skor och liknande till bistånd och återbruk istället för att de går till avfall.

I rapporten lyfter man fram personer som inte har bil. Det skall vara enkelt att hantera sitt avfall oavsett om man har tillgång till bil för sina transporter eller ej. HSO vill även här lyfta fram personer med funktionsnedsättning. Många har ett sk individanpassat fordon. Då behövs ofta extra utrymme. Det är viktigt att staden beaktar detta då man planerar och uppför miljöstationer.

HSO noterar med tillfredsställelse att staden avser att utreda och prova nya och alternativa lösningar för hantering av avfall respektive återvinningsbara material. Utveckling av ny teknik och olika arbetssätt är angelägna på detta viktiga område.

Slutligen vill HSO betona att staden på olika sätt bör kunna erbjuda personer med olika typer av funktionsnedsättning praktisk hjälp med avfallshanteringen. Ökade möjligheter att få sina sopor och grovavfall hämtade vid bostaden kan vara ett exempel. Detta förekommer dag, men i mycket begränsad omfattning.

Full tillgänglighet och delaktighet är ett av målen i stadens eget budgetdokument. Miljö och hållbar utveckling är en av de frågor som särskilt lyfts fram i stadens politiska och administrativa arbete.

HSO anser att funktionshinderperspektivet måste lyftas fram och särskilt beaktas i detta angelägna ärende. Staden bör aktivt arbeta med ett systematiskt tillgänglighetsarbete inom miljö och hälsoskydd, inte minst vad avser avfallshanteringen.

Med vänlig hälsning

Lena Huss
Ordförande